

Brassói Lapok

XXXVIII. évfolyam

253. szám

Főszerkesztő:

Szele Béla dr.

Szombat

1932. évi november 5

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Belföldre havonként 60 lej, postai szétküldéssel; Brassóban és mindazon helységeken, ahol a kihordás nem posta útján történik, a kihordónak a kézbesítési díj külön megfizetendő. Ez a kézbesítési díj havonként 8 lej. — Külföldre negyedévre 300 lej, félévre 600 lej, egész évre 1200 lej. Magyarországra negyedévre 12 pengő, félévre 24 pengő, egész évre 48 pengő. — Az előfizetési díj átutalható postautalványon vagy fizethető nyugta ellenében a lap utolsó oldalán felsorolt pénzbeszedő-megbízottainkhoz. Magyarországon postatakarékpénztári számlánk száma 12,174. **HIRDETÉSEK** díja 6 lej, szövegoldalon elhelyezve 8 lej négyzetcentiméterenként. Hirdetési díjak előre fizetendők.

Amit mindenkinek tudnia kell

Bukarest, Budapest, Brassó, egyidejűleg tüzték műsorra, Jan Kiepura, a világhírű tenorista legújabb filmjét, melynek címe „Az éjszaka dala”. Amint értesülünk Budapesten már napokkal a bemutató előtt lefoglalták az első 4 napra a jegyeket. „Az éjszaka dala” az a film, mely bármilyen kényes izlést is ki fog elégíteni. Jan Kiepura hangja felejthetetlen élményt nyújt, jelent mindenki számára. Rigoletto, Traviata, Bohémek tenoráriáját adja elő, továbbá nápolyi dalokkal csillogtatja hangját. Mindezen felül pedig éneklő „Az éjszaka dala”, melyet Spoliansky irt, a nagy énekes számára és amely népszerű volt már mindenütt, mielőtt még a film bemutatásra került volna. Ki ne ismerné „Heute Nacht oder nie”... kezdetű remek dalt. Aki megnézi Jan Kiepura filmjét, az tökéletesen élvezheti a kiváló lengyel énekes hangját, mely a liangos filmen épp úgy érvényesül, mint az operák színpadán, vagy a hangversenytermek dobogóján. Ezenkívül sok újdonságot nyújt ez a film: Először is Jan Kiepura kedves, jókedvű játékát. Aztán a pártnerit: az oly hirtelen sztárrá lett Magda Schneider, Fritz Schulzot, aki mint mindig, elragadó humor vízz szerepébe és a mindig jókedvű Otto Walburgot. A filmnek humoros, játékos, szabadon szárnyaló cselekménye állandó derít áraszt a nézőközönség fölé. Hogy ne csak a fület, hanem a szemet is kielégítse „Az éjszaka dala” című film, a felvételek legnagyobb részét az északolaszországi tavak legesebb táján készítették. „Az éjszaka dala” című filmet ma, november 3-tól kezdve mutatja be a brassói „ASTRA” mozgó.

400 tartóztattak le horvátot a szerbek

Bécs, november 3. Ideérkezett hírek szerint Horvátországban letartóztattak négyszáz férfit és nőt, akiket a felkelésben való részvétellel vádolnak. Kihallgatásuk a legbrutálisabb eszközökkel folvik és annak során többen meghaltak és megőrültek.

Százezrek készülnek sztrájkra Angliában

London, november 3. A lancashirei textilipari kerületben újból fellángolt a sztrájkmozgalom. Hír szerint ismét százezrek tömegsztrájkjára lehet számítani. A tárgyalások a munkaadók és munkásszervezetek között eddig nem vezettek eredményre.

Hösch német nagykövet megérkezett Londonba

London, november 3. Amikor a nvár közepén Papen kancellárnak porosz birodalmi biztossá váló kinevezésével és a választások lezajlásával a személyi változások előrevetették árnévkukat, Hösch párisi német nagykövetet visszahívták és londoni nagykövetté nevezték ki. Ezt a változást az tette szükségessé, mert a Papen-kormány megalakulásakor von Neurath londoni német nagykövetet visszahívták és birodalmi külügyminiszterré nevezték ki. Hösch azonban Párisban maradt s csak néhány nappal ezelőtt bucsuzott el a francia politikai és diplomáciai köröktől. Új állomáshelyére, Londonba tegnap, szerdán érkezett meg, ahol az angol kormány tagjai és a diplomáciai kar kiküldöttjei ünnepélyes fogadtatásban részesítették a német birodalom új nagykövetét.

Éhségstrájkba kezdtek a szucsavai börtön politikai foglyai

Szucsáva, november 3

A szucsavai fogház politikai foglyai három napja éhségstrájkolnak a rossz bánásmód miatt. Körülbelül ötven, nagvobb-részt besszarabiai és dobrudzsai politikai

fogoly van a szucsavai börtönben, akik állandóan arról panaszkodnak, hogy bárbar módon bántanak velük s verik őket, az ennivaló pedig kibíratatlan. Az elítéltek nem akariák abbahagyni az éhségstrájkot, míg a bánásmód meg nem változik.

Japán feltűnően fegyverkezik

Négyezer géppuskát rendelt a Skoda-gyárban

London, november 3.

Japán további hódító terveit világosan leleplezi újabb nagyszabású rendelése, amelyet cseh hadiszergyáraknak adott. Az újabb rendelés négyezer gépfegyverre szól, amelyek három hónapon belül leszállítandók. Valószínűleg sűrűn használatba akarják venni. Ugyanakkor a japán tengerészeti minisztérium meggyorsította a korábban rendelt hadihajók építését, úgy, hogy az eredetileg 1934. végére terbe vett tengerészeti felszereléseknek már 1933. végére készen kell állniuk.

A külföldi szakértők érik a dolgukat

Módosítják a forgalmi adókat, ami újabb adóemelés jelent

Bukarest, október 3.

A pénzügyminisztériumban jelenleg a forgalmi adó módosításán dolgoznak. A módosítás, mint rendesen, ez esetben is, az adóterhek súlyosbítását jelenti. Minisztériumi körök is azt hangoztatják, hogy a módosítás nagyjelentőségű lesz és célja, hogy növelje az adóbevételeket.

Különbö a forgalmi adó módosítása a külföldi szakértők kipróbálására történik. Rist, Auboin és az a szakértő csoport is, amely legutóbb szerencsétlenné országunkat, egyhangulag kívánta ezt, sőt konkrét javas-

latokat is tettek ezirányban. Többek között azt ajánlották, hogy a fűrészárakra és bizonyos vegyi cikkekre vessenek ki új forgalmi adót.

Madgearu pénzügyminiszter, — aki tudvalevőleg a külföldi követelések feltétlen elfogadásának a híve —, az új kormányba való belépésekor sietett külön bizottságot kinevezni, amely ezzel a kérdéssel foglalkozzék. Az adómódosítás részleteit még nem precizizoták, — lehet, hogy nem vonnak be új cikkeket a forgalmi illeték alá, — de a módosítást bizonyosan végrehajtják, lehet, hogy még ebben az évben.

Nincs csendes nap Németországban

Berlin, Hamburg, Breslau állandó csatározások színhelye

Berlin, november 3.

Hamburgban tegnap ismét súlyos zavargások voltak. Az elfojtott politikai szenvedélyek, amelyek a beutheni halálos ítéletek óta aránylag csendben voltak, most ismét újult erővel lobbantak lángra és vezettek véres rendezaparáshoz.

Hamburgban a birodalmi lobogó szövetség tagjai éjszakai összejáratkoztak a nemzeti szociálistákkal. Az engesztelhetetlen politikai ellenfelek találkozásából szabályos utcai harc fejlődött, amelyek során mindkét oldalról elkeseredetten lövöldöztek. Az összetűzésnek egy súlyos sebesültje maradt a helyszínen.

A rendezaparással hajnalban is folytatódott. Ekkor 15 horogkeresztes intézett támadást 3 lobogószövetségi tag ellen, akik közül az egyik súlyosan megsebesült.

Breslauban tegnap délelőtt a nemzeti szoci-

alisták székházában az ugynevezett barnaházban a rendőrség házkutatást tartott. A házkutatás lezajlása után a nemzeti szociálisták helyi vezetősége hivatalos nyilatkozatban szögezte le, hogy a rendőrség semmit sem talált, a hatóságok azonban semmit sem közöltek a nyilvánossággal. Tény azonban az, hogy azt a négy nemzeti szociálistát, akikre a barnaház őrzését bízták, letartóztatták és beszállították a rendőrségre.

Itt említjük meg, hogy Guttentag német munkást, aki a lengyel határ közelében propaganda uton volt és éppen a határvonal közelében adott egyik ismerősének találkát, az egyik lengyel határőr agyonlőtte, mert a munkás véletlenül lengyel területre tévedt. A hatóságok a tragikus határincidensről jelentést tettek a birodalmi kormánynak, amely — a berlini lapok jelentése szerint — diplomáciai uton kérte a lengyel kormánytól.

Csend Kolozsváron

Irta: ZÁGONI DESZŐ

Tehát csend van.

A Mátyás-szobor előtt nem csoportosulnak ma már az izgatott emberek és nem kérdik egymástól kíváncsian, hogy mi is történt a Dermátánál, meg a többi gyárakban. Kolozsvárt megint csend van.

Nem ló a levegőbe Orlescu komisár. Munkásszajak nem nyílnak káromlásra. Gyárigazgatók nem nyúlnak kétségbeesve telefon után és nem kériki türelmetlenül a csendőrséget. Az utcákon se csillognak a szuronyok. Katonák nem rohannak futólépésbe a gyárigazgatók párnázott ajtajának védelmére. Nincs lármá, nincs forrongás, nincs lázadás Kolozsvárt. Nyugalom van. Csend van.

A sziguranca se kutat már munkáslakásokon se fegyver után, se rőpírat után. Munkásszajak nem tördelik kezüket a börtönajtók előtt, amelyek mögött tucat számra bezárt uruk sóhajtozott. Elhalkult minden lármá, elmúlt minden jaj és eltompult minden sóhaj! Kincses Kolozsvárt megfeküdt a nyugalom, a csend. Az, amelyik ama bizonyos fekete bétő előtt mindennap elborította Mátyás király városát. És minden megy tovább, ahogy eddig.

A Dermata-gyár dudája vastagon, belebődül az őszi reggelekbe. A gyár kapusa unott meg-szokottsággal kinyitorgatja a vastag gyárkaput. S a munkások százai görnyedt háttal, sápadt arccal, vékony kis kabátban szorongva lépnek be a nagy kapun. A szívük épp úgy dobog ezeknek a ványadt embereknek, a hogy azelőtt. Soknak még ott van a száján maszatos kis kölykének bucsucsókjá, ahogy reggel odahajolt az apró kis jószág fölé, a mikor elbucszott tőle. Minden úgy van, a hogy azelőtt. Még a gyárigazgató is éppen olyan boldogan fordul a másik oldalára, mint nem is oly régt, amikor lekötötte azt a sok ezer cipőszállítást. Nyugalom van Kolozsváron. Béke van Munkásbéké.

Csak a szemek, azok a beesett, szürke munkásszemek, nem a régié többé. Egy árnyalattal sötétebbek és egy rezdüléssel fáradtabbak. A kapun bemenet még ugyan felvillan. Az igazgatósági szoba felé. Ahol még a napokban csilingelt a telefon, ahonnan kihallatott a patogóg parancsszó. Egyszer még odasuhan a fáradt tekintet. Aztán? Lesüti mindenki a szemét és arra gondol, hogy megint elbuktak. Nem ók. De az eszme. A sztrájk. Az öszszefogás, a több kenyérért való harc gondolatát elvonta a csengő telefon. No meg a szuronyok. És a sortűz.

S fáradtan, magukmegadva mennek be a műhelyekbe, ahol kattognak a gépek. Ahogy azelőtt. És nyelik az emberi erőt, az emberi ideget, az emberi lelket. Éppen úgy, mint azelőtt.

Ez történt most Kolozsvárt — és semmi más. A gép és a profit legyőzte az embert, legyőzte a munkást. S azóta ismét csend van az Igazságos városában.

Meg kell azonban állapítanunk, hogy az a csend, amely most Kolozsváron honol, — nem az abszolút nyugalom csendje. Nem az egészséges nyugalom csendessége. S éppen ezért ennek a csendnek nem örülhet senki sem. A polgári társadalom, amely ma nemcsak nálunk, hanem az egész világon farkasszemet néz a munkások kollektív társadalmi akarásával, — halálos csendnek nevezi azt a némaságot, amely a gyárigazgatók telefoncsilingelésétől a szuronyok erejétől a műhelyekbe telepedett le. A polgári társadalom éppen úgy érzi, ahogy a munkások tudják, hogy — már Mirabeau óta — a szuronyok hatalma csak álhatalom. Valami baj van tehát Csend herceg öfenséggel, aki halálos mozdulatlan-ságával bénaságra kárhoztatja a mozgásra született emberi akaratot. Hogy ez a mozdulatlan-ság meddig marad meg a két társadalom elválasztó falául — nem tudni. Ledől valamikor ez a fal, lerombolják, vagy megerősítik? Ki tud ma erre pozitív választ adni? De azt

mindannyian érezzük, hogy a mai állapot nem jó. Ahogy a munkásság és polgárság szembenállása megoldásra váró probléma ma az egész világon.

Csodálatos, hogy amíg Olaszország és Magyarország okos és szimpatikus eszközökkel igyekszik ezt a kényes problémát megoldani, addig nálunk szuronyokra támaszkodva igyekszenek nyugvópontra hozni a nyugtalan-ságot. Pedig sem a telefon, sem a sortűz, sem a szuronyok erdeje, mégkevésbé a gummibotok suhogása nem alkalmasak az igazi és benső rend helyreállítására. Mert — bárhogyan nem tetszik a bőrpárnás gyárigazgatóknak, — a munkásságnak joga van az emberibb élethez. Ez csak az tudja, aki volt már munkásnegyedekben és látta belülről a munkás-házakat. Ahogy mi láttuk. Talán azért is száll a lelünk meleg szeretettel mindenüvé, ahol korinos gyáregületek bensejében sápadt arcú munkások dolgoznak és talán azért esik meg rajtuk nagyon is a szívünk, ha arra gondolunk, hogy nem sikerült feljavítaniok nyomorult élestandardjukat.

Ha van a sztrájknak létjogosultsága, akkor különösképpen van azoknál a munkásoknál, akik *eleendő* kenyeret, *eleendő* meleget és tisztességes megélhetést akarnak kiverekedni egyetlen fegyverükkel, a sztrájjal. Nem vagyunk hívei a forradalmi megmozdulásoknak, de a „lázadás” felfújt híreket is kellő értékre kell leszállítanunk. Mi nem hiszünk, hogy a munkásság fegyvereket gyűjtött és forradalmat akart csinálni Kolozsvárt. Sokkal okosabbnak, sokkal öntudatosabbnak és fegyel-

mezettebbnek ismerjük mi a munkásságot. Hiszen viselkedésük, nyugalma is erre vall. De éppen ezért elítéljük azokat a híreszteléseket, amelyek a munkásság forradalmi megmozdulásától verik félre a harangokat.

Kolozsvárt nem történt más, csak ami ma szerte a nagyvilágon: életet kért a munkásság. És Kolozsvárt ma ugyanaz van, ami mindenütt: csend. Az élet mozgás, lármá, zaj. A csend a bénulás, a némaság, a halál. Ez pedig nem lehet ma egyik társadalmi osztálynak sem célja. Egészséges megmozdulásokra van szüksége a világnak, de nem olyanokra, amelyek mögött szuronyok villannak meg. A leszerelések korszakát éljük, — legalább is frázisokban. — miért nem igyekszik tehát leszerelni a tőke is? Hitem: sokkal igazibb, krisztusibb világ állna be, ha sortűz, gummibot, szuronyerdők helyett munká-alkalom lehetősége várná a dolgozni akarókat.

De hogy ez a világ mikor áll elő — a jó Isten tudja.

Ma még nyugalmat erőltetnek magukra az emberek. Ahogy a munkások is Kolozsvárt. Bár ez a nyugalom — ha erőltetve is, de — állandó maradna. Mert csakis nyugalommal lehet eszméket kiverekedni. A kolozsvári munkásság ma ezen a tökéletes nyugalmi úton van. S éppen ezért vannak közelebb hozzám a sápadt arcú gyárimunkások, mint a szuronyokon nyugtelankodó hatalom. A nyugalom, a higgadság: — a jövő. Ma, ez a jövő a munkásság felé int.

Jan Kiepura
Magda Schneider

Az éjszaka dala

káprázatos, pazar kiállítású filmalkotás. Pompás német operett, gyönyörű énekekkel és nagyon szép tájképekkel az olasz Svájc-ból.

Premier! Ma, november 3-án.

Asíra-Mozgó, Brassó.

Amerika elnökválasztás előtt

November negyedikén 40 millió amerikai szavaz — Jelszó: „száraz” vagy „nedves” Amerika — Hoover esélyei növekednek

Csak pár nap választ el bennünket az amerikai elnökválasztástól. November negyedikén negyvenmillió amerikai polgár adja le szavazatát a két elnökjelöltre Hooverre és Rooseweltra. Az előbbi republikánus, az utóbbi a demokrata párt vezére.

Harc a jelszavakkal

Nvenc hét óta tart a harc Hoover és Roosewelt között. Körülbelül 12 millió dollárt tesznek ki a választási harc költségei.

A harcban 48 amerikai állam vesz részt. Ezek közt 33 államnak az állásfoglalása már előre bizonyos. A választási küzdelem a többi államok állásfoglalásától függ. Aki ezek között a legtöbb szavazatot tudja megszerezni, az lesz Amerika elnöke.

A választási jelszavak között különösen hatékonyak a „száraz” és „nedves” Amerika meg az infláció. Az előbbi és az infláció rémít a republikánus párt emlegeti sürün. A szesztilalom felfüggesztését és Amerika nehéz pénzügyi helyzetét a demokraták használják választási fegyverül.

Lényegileg a két párt között nincsen nagy különbség. Minkét párt megegyezik abban, hogy az amerikai állampolgárok részére biztosítani kell azt ami mind-amerikainak a legfontosabb, az üzletet. Amelvik pártnál az amerikaiak, az üzletet legjobban látják biztosítotttnak, arra adják le szavazatukat.

Az üzleten kívül természetesen eldől az is, hogy milyen lesz Amerika világpolitikai állásfoglalása az alatti a négy év alatt, amelvben az új elnök uralmon marad. Érthető tehát a nagy izgalom, melyet az elnökválasztás úgy Amerikában, mint az egész világon okoz.

A jelöltek mérlege

Roosewelt az újságokban és beszédeiben állandóan támadja Hoover elnökségét azzal, hogy ő az oka a mai nehéz amerikai pénzügyi helyzetnek. Amerika költségvetése másfél milliárd dollár hiányt mutat, hirdeti a demokrata párt. Ezt a hatalmas összeget a költségvetésből csak úgy lehet eltüntetni, ha a szesztilalmat megszüntetik. Külpolitikai nyilatkozatot azonban Roosewelt óvakodik tenni, mert akkor nagyon kényes kérdéseket kellene érintenie. Ilvenek a leszerelés, a Hoover-féle moratórium, a japán-amerikai feszült viszony. Roosewelt taktikája világos: megkalkulvítani az otthoni helyzetet. Legyen hatalmon, akkor a többi majd intézni fogja annál a nagy hatalomnál fogva, mely őt mint elnököt megilleti. Vasárnapig úgy látszik, hogyha kevés szavazattal is, mégis Roosewelt lesz a győztes.

Hoover iparkodik ellenfelét cáfolni. A deficitet nem az ő kormányzata okozta, hanem az általános világgazdasági válság. Maradion csak Amerika továbbra is „száraz”, mert a szesztilalom felfüggesztése 400 millió dollárral csökkentené csak a költségvetés hiányát. Ha Roosewelt azt igéri, hogy ő 200 milliót fog az állami kiadásokból megtakarítani, Hoover ezenfelül még 100 milliót takarít meg, mert

a söradót hozza be, ami 100 milliárd jóvelmet jelent egy évben.

Hoover esélyei jelentékenyen emelkedtek azzal, hogy a volt elnök Coolidge, a newyorki republikánus párt elnöke sikraszállt a ő érdekében. Maradion csak to-

Franciaország volt, amely fegyverkezésbe kergette a világot

Olasz lapok élesen bírálják Herriot leszerelési tervét

Róma, november 3.

A Nápolyban megjelenő Mattino című lap, foglalkozik elsőnek Herriot francia miniszterelnök leszerelési tervével.

— Ez a terv elfogadhatatlan — mondja az

újság. — akkor, amikor Franciaország volt az, amely a fegyverkezésbe kergette a világot. Azonkívül olyan politikai feltételeket támaszt Franciaország, amelyek nem jelentenek egyebet, mint a kémkedési jog életbeléptetését.

Ki van ma abban a helyzetben?

Jugoszlávia bejelentette amerikai hitelezőinek, hogy nincs abban a helyzetben, hogy fizessen

Newyork, november 3.

A jugoszláv pénzügyminiszterium hivatalosan bejelentette az amerikai hitelezőknek, hogy Jugoszlávia nincs abban a helyzetben, hogy 45 millió dolláros köl-

csonának november 2-án esedékes részletét kifizethesse. A jugoszláv kormány szerint a devizabeszerezési nehézségek akadályozzák meg, hogy kötelezettségének eleget tessen.

Monstre kommunista-per tárgyalását kezdték meg Bukarestben

Bukarest, november 3.

Tegnap kommunista monstrepret tárgyalta a bukaresti törvényszék. Fővádlott Gusztáv Arnold volt, a német kommunista párt tagja, akit ez év áprilisában tartóztattak le. Ezen szervezettel kapcsolatban körülbelül harminc kommunistát tartóztattak le, köztük az ismert nevű Patrascanu ügyvédet.

Patrascanu a bíróság előtt tagadta azt a vádat, hogy Moszkvában résztvevő volt a balkáni kommunista kongresszuson, valamint, hogy a lefoglalt kommunista röpiratok szerzője lenne. Kijelenti, hogy politikai okokból tartóztatták le, hogy mint a Dolgozók Blokkjának bukaresti listavezetője, ne vehessen részt a választási kampányban.

Több vádlott kihallgatása után Gusztáv Arnold fővádlottá kerül a sor. A németet

tolmács útján hallgatják ki. Visszavonja a szigurancán tett beismerő vallomását azzal, hogy morális és fizikai erőszak hatása alatt tette azokat. Beismeri, hogy tagja a német kommunista pártnak, de üzleti ügyekben jött az országba és nem volt megbízatása semmilyen kommunista szervezettől sem, hogy lépjen összeköttetésbe a romániai kommunistákkal.

A védőbeszéd alkalmával Patrascanu ügyvéd saját magát védi s többek között kéri tanuként megidézni Vajda Sándor volt miniszterelnököt, Calinescu államtitkárt és Bocu Sevért, annak bizonyítására, hogy milyen körülmények között és milyen politikai okokból tartóztatták le. A bíróság elutasítja a politikusok tanukénti megidézését.

A tárgyalásra több tanut idéztek meg és elhalasztották november tizenkilencedikére.

Az Egyesült Bank és Takarékpénztár ismét pervesztés lett

Nagyvárad, október 3

Beszámoltunk már arról, hogy a nyugdíjak indokolatlan leszállítása miatt néhány nyugdíjas tisztviselő beperelte a nagyváradi Egyesült Bankot. — Értesülé- seink szerint a pert, amelyet most tárgyal az iparhatóság, megnyerték a tisztviselők.

Az indokolás kimondja, hogy a nyugdíj leszállítása jogtalanul történt.

Feloszlott Magyarországon a sodronyárugyarak kartelle

Budapest, november 3

A magyar fővárosban még tavaly öt nagy sodronyárugyár kartellbe lépett, hogy az árakat diktálhassa és felemelhesse. Most az új kormány kereskedelem-ügyi minisztere velük szemben is érvényesíteni akarta a Gömbös-féle munka-programm kartellellenes és árletörő elveit és lépéseket tett, hogy a sodrony-kartell működését korlátozza. Az öt gyár azonban nem várta be a továbbiakat, hanem önként feloszlatta a köztük fennálló kartellt.

Bernard Shaw, Stalin és Emil Ludwig

London, november 3.

Bernard Shaw baráti köreiben beszél a következőket:

Mikor Emil Ludwig híres interjúját csinálta Stalinnal, a szovjetvezér megkérdezte tőle, kap-e honoráriumot ezért a cikkért. Ludwig igenlőleg válaszolt, mire Stalin megkérte, hogy szerzői díja egyrészét adja a németországi szegénygyermekek javára. Az író természetesen megígérte ezt.

A világhíró Ludwig azután találkozott valahol Sharoval, aki szintén meglátogatta Stalint s akinek elbeszélte a dolgot. A nagy Shaw, aki tudvalegőleg mindig különös gondot fordít a honoráriumára, elgondolkodott, majd így szólt Ludwighoz:

— Butaság volt, barátom, elfogadni ezt a feltételt. Azt kellett volna válaszolni: ha én ezt a beszélgetést kiadom, kockáztatom vele, hogy két évi börtönrre ítélnék. Ennek a felét felajánlom jótekonny célra.

Nem fizet házbért a lugosi rendőrség — ki akarják lakoltatni

Lugos, november 3

Az állam már hosszú évek óta a lugosi görög keleti egyházközség Faceti utcán levő házát bérlti a rendőrség számára.

A rendőrség azonban több, mint két éve, hogy nem fizeti a házbért, úgy, hogy az egyházközség, dr. Stoian Ioan ügyvéd útján keresetet indított a lugosi bíróságnál a hátralékos lakbér kifizetéséért. Ellenkező esetben kérték a rendőrség kilakoltatását.

Az ügyet tegnap tárgyalták, amikor is az egyházközség lett a nyertes. Általános érdeklődés előzi meg, vajon tényleg kilakoltatják a rendőrséget?

Nem a legtökéletesebb harmonia uralkodik a kormány kebelében

Titulescu vádol

A Cuvântul szerint azzal gyanúsít több román politikust, hogy az oroszoktól pénzt kaptak — Titulescu megneheztelt Caderere, mert ez Vajdához fordult tanácsért

A „nagy kabinet” munkája az ingadozás, titkolózás és kínos vergődés jegyében folyik. Miután Eléna hercegnő ügye elintéződött — hogyan, azt csak sejteti lehet — újra előtérbe került a két kínos és bonyolult kérdés: a népszövetségi támogatás ügye és a megnevezési szerződés. A román-orosz ügy messze kiható nemzetközi jelentőségére jellemző, hogy újabban a lengyel külügyminiszter is megbukott, állítólag ezzel a kérdéssel kapcsolatban.

Cadere nem tárgyal

A megnevezési szerződés ügye olyan tengerikigvóvá vált, mint a konverzió. A közvélemény nagyjából tájékozott, a kormány nem foglal határozottan állást, mert hiszen éppen a kormány kebelében dühnek szakadatlan harcok ekkor a kérdés körül. A Maniu-kormány „Jenyelte” Titulescut, de nehezen tudja megemészteni. A kulisszák mögött folytonos veszekedések és intrikák zaja hallatszik ki.

Hir szerint a külügyminisztérium Cadere és Filaliti delegálja a Litvinovval folytatandó tárgyalások levezetésére. Cadere utasítást kapott, hogy jöjjön Bukarestbe az instrukciók átvételére. Erre olvasmi történet, mintha egy operettjeleket ismétlődött volna. Cadere leutánozta Titulescut, aki Vajda akarata ellenére kiszállt Párisban Herriotval tárgyalni és onnagya, minden utasítás ellenére kiszállt Kolozsváron — Vajdával tárgyalni. Cadere viselkedése éppoly kínosan érintette Titulescut, mint az ő magatartása annak idején Vajdát.

Tegnap este azután az a hír terjedt el, hogy Cadere nem vállalja a további tárgyalások vezetését — valószínűleg a Vajdával folytatott megbeszélés eredményeképpen.

Titulescu, aki mindig lemond

Bukaresti politikai körök tudni vélik, hogy Titulescu szerdai királyi kihallgatásán Cadere magatartása miatt lemondott. A lemondást ugyan nem tekintik komolynak, hiszen Titulescunak nem az első váratlan lemondása és valószínűleg nem is az utolsó. Nem akarja ugyan elhagyni helyét, hanem pressziót akar gyakorolni, hogy akaratát keresztülvigye. Csütörtök délutánra minisztertanácsot tűztek ki, a melyen állítólag véglegesen döntenek a további tárgyalások ügyében. Itt jelen lesz Titulescu is — ha ugyan időközben komolyan és megint le nem mond.

Cadere különben ugyancsak királyi kihallgatáson jelenik meg, amikor is részletesen informálja az uralkodót arról, hogy külföldön milyen hatást tettek a román politika legutóbbi eseményei.

Titulescu azt mondta Szinajában, hogy Vajdákat megvesztegették az oroszok?

Egyes bukaresti lapok újabb botrány anyagát keverték a megnevezési szerződés ügyébe. A kormányhoz közel álló

Cuvântul szerint Titulescu Szinajában való megérkezésekor számos ismert és szavahihető politikus és barátai előtt kijelentette, hogy román politikuskok és újságok azért kardoskodnak a paktum mellett, mert pénzt kaptak az oroszoktól.

Nem követelünk azonnal magyarázatot — írja a Cuvântul — mert mikor Titulescu ezt mondta, még csak magánszemélynek tekintettük. De mivel most Titulescu tovább terjeszti ezeket a híreket, sőt hozzáfűzi, hogy bizonyítékai is vannak, ideje, hogy a külügyminiszter azonnal nyilvánosságra hozza ezeket az állítólagos bizonyítékokat. Annál is inkább, mert a megvesztegetett politikuskok nem lehetnek mások, mint a volt kormány tagjai.

Averescu tábornok lapja, az Indreptarea, átveszi a hírt, sőt hozzáfűzi, hogy a kritikus szinajai napok alatt ugyanígy nyilatkozott Madgearu is. A lap szintén követeli, hogy Titulescu tisztázza magát és ha tényleg vannak bizonyítékai, igazolja ezen „infámis” kijelentését.

Még nem tudni, hogy csak egyes lapok botrányhajtásáról van szó, vagy újabb hallatlan botrány kerekedik az ügyből? Tény, hogy Titulescu eddig is bebizonyította, mennyire nem válogat az eszközökben, ha ellenfelei elgáncsolására tör.

A lengyel külügyminiszter nem úgy mond le, mint Titulescu.

A megnevezési szerződés körüli zárlatnak tulajdonítják Zalesky lengyel külügyminiszter visszavonulását is. Zalesky, egyébként Európa legrégibb külügyminisztere, szerdán váratlanul lemondott.

Bukarest, november 3.

dott s helyébe Beck József ezredes, eddigi külügyi államtitkár neveztek ki. Párisi lapjelentések szerint azért mondott le, mert nem akarta vállalni a közvetítő szerepet Románia és a szovjet között.

Madgearunak tetszik a külföldi gyámkodás

November elsején kellett volna Romániának választ adni a Népszövetség ajánlatára a „pénzügyi támogatás” dolgában. A határidő elmúlt, a belső villongások miatt nem volt idő válaszra. Kedden és szerdán azután Maniu elnökletével sorozatos tanácskozásokat tartott a kormány, illetve a legfelsőbb gazdasági bizottság, anélkül, hogy megegyezésre tudott volna jutni. Madgearu és Lugosanu ismét amellett kardoskodtak, hogy a népszövetségi feltételeket, amelyeket Vajda annakidején elfogadhatatlannak talált, akceptálják. Madgearu igyekezett bebeszélni a minisztereknek, hogy a külföldi pénzügyi ellenőrzés nem sérti az ország önállóságát és érdekeit. Ezzel szemben Mirto teliesen Vajda álláspontján maradt és kijelentette, hogy a genfi feltételek elfogadása végzetes csapás lenne az országra. Rámuta-
zott arra, hogy a kormányt ez az ellenőrzés megfoszthatná önállóságától és kezdeményező jogától. Románia le kellene, hogy mondjon szuverenitásának jelentős részéről, ugyanakkor pedig

a túlzott szigorúság az ország összes társadalmi rétegeire beláthatatlan következményekkel járó bajokat zúdítatna.

Csend, nyugalom Kolozsváron

Semmi köze a sztrájkoló munkásságnak a felfedezett fegyverraktárhoz

A kolozsvári munkásság nagyszabású megmozdulását követő napokon teljesen helyreállt a nyugalom. A sztrájk ügye most főleg a rendőrséget foglalkoztatja, a mely ezzel kapcsolatban több ismert kommunista vezető letartóztatott. Őrizetbe vették Hiekel Rudolfot, a temesvári Ballauer Istvánt — aki a sziguranca szerint a munkásmozgalmak egyik vezetője — és még körülbelül tízenegy egyént. A fegyverraktárra vonatkozólag azonban, amely az első híradások szerint a CFR tanoncotthonának padlásán fedezték fel, hivatalosan azt az információt adták, hogy annak semmi köze sincs a Dermatagyári sztrájkhoz. A fegyvereket egy Tóth nevű munkás raktározta be oda a forradalom idején. A fegyverek eredetét igazoló irásokat a rendőrség megtalálta, de Tóth már Magyarországon él. A fegyvereket eldobták és ezt az ügyet a sztrájkotól különállónak tekintik.

Kolozsvár, november 3.

Az amerikai elnökválasztás már annyira elfajult, hogy már Hoover vonata ellen merényletet követtek el

Newyork, november 3.

Ellenőrizhetetlen hírek szerint Hoover elnök vonata ellen ismeretlen tettesek merényletet akartak elkövetni. Az elnök választási körútra indult. Ohio államban, Atens mellett a vasúti sínnek hosszú métereken keresztül fel voltak szedve s csak a mozdonyvezető ébersége akadályozta meg a pégzeses szerencsétlenséget. Tekintettel arra, hogy Amerikában a vasut egy magántársaság kezében van, illetékesek hivatalos jelentést adtak ki a közönség megnyugtására, amelyben közlik, hogy a merényletet nem Hoover vonata ellen, hanem egy személyvonat ellen akarták elkövetni, amennyiben a sínparókat csak az elnök vonatának elbogarása után szedték fel.

Ennek ellenére valószínűnek látszik, hogy a hivatalos közlemény mindössze a kedélyek lecsillapítására készült s a merényletet valóban az elnök vonata ellen akarták elkövetni.

Jó viszonyban vagyunk az egész világgal — mondja Benes

Nem hisszük — mondjuk mi

Páris, november 3.

Benes cseh külügyminiszter tegnap interjút adott a Petit Journal munkatársának, amelyben nyilatkozik Csehszlovákia külpolitikai helyzetéről.

— Jó viszonyban vagyunk az egész világgal, — mondja Benes. — Németországgal 14 éve tartjuk fenn a jóviszonyt, Ausztriával csak ványügyekből kifolyólag voltak némi nézeteltéréseink. Ami Magyarországot illeti, a magyarok ugyan haragszanak ránk a trianoni szerződés miatt, de ez irányban nincs mitől tartanunk.

Meg akarta lincselni a tömeg a lövöldöző őrmestert

Bukarest, november 3.

Tegnap délután Pruteanu csendőrmester meglátta az utcán Velő István erdélyi magyar fiút, aki már több ízben szökött meg a katonáskodás elől. Az őrmester felszólította Velőt, hogy álljon meg. Velő azonban nem engedelmeskedett. Erre Pruteanu előrántotta revolvérét és azzal a fiúra lőtt. Velő a golyó ha-

sán sebesítette meg. A közönség felháborodva Pruteanu brutalitása miatt, megakart lincselni az őrmestert, mire az futásnak eredt és több mint 10 lövést adott le üldözőire.

A megsebesített fiút kórházba szállították, a brutális őrmesternek pedig sikerült megszöknie.

ÉTKEZÉS UTÁN FEL-LÉPŐ ROSSZULLÉT

Az étkezési zavarokat legtöbbször a gyomornedvben felhalmozódott fölös sav okozza. Ha Ön evés után rosszullétet érez, ha gyomorégés, savanyú szájíz, hastáji nyomás jelentkezik, vagy ha a gyomorban levő táplálékok nem tudnak megemészteni, úgy szedjen Magnesia „Bisurata”-t, ami gyorsan és biztosan megszünteti ezen bántalmakat. Ezen igen jó hírnévnek örvendő sav-ellenes szer azonnal semlegesíti a fölös savat, megszünteti a táplálékok erjedését, csökkenti a gyomor nyálkahártyájának gyulladását és rendszeres, fájdalommentes emésztést biztosít. A minden gyógyszerárban kapható Magnesia „Bisurata” gyorsan és biztosan véget vet az emésztési zavaroknak. — Egy kis üveg ára Lej. 75.

Aranyszemlére indul Angelescu, a Banca Naționala kormányzója

Kolozsvár, november 3.

Még a Jorga-kormány idején felhívták a kormány figyelmét a Brad környékén levő aranybányákra. Erre a memorandumra csak néhány nappal ezelőtt reagáltak a körök, mikor is egy Captein nevű holland szakértő a kormány megbízásából sorrajárta az egész aranytermő vidéket, Brad, Abrud, Zalatna stb. mellett. A szakértő kijelentette, hogy a vidék nagyfokú aranykitermelésre alkalmas lenne és kár azt elhanyagolni. Hir szerint rövidesen Angelescu, a Banca Naționala kormányzója is a vidékre utazik, hogy a Vajdahunyad körüli aranybányák kitermelési lehetőségeit tanulmányozza.

600 elbarrikádozta magát és éhségstrájkba kezdett munkás

Varsó, november 3.

Sosnovice egyik textilgyárában 600 munkás sztrájkba lépett. A sztrájkoló elbarrikádozták magukat a gyárban és egyben éhségstrájkot deklaráltak. Az éhségstrájk már hatodik napja tart. A munkások kijelentették, hogy nem vesznek magukhoz ételt mindaddig, amíg követeléseiket nem teljesítik. A városban nagy az izgalom.

Szerencsés kimenetelű repülőgépuhanás

Bécs, november 3.

Könnyen végzetessé válható szerencsétlenség érte Freistadt közelében Lampich Arpadot, a kiváló magyar sportrepülőt. Lampich saját konstrukciójú kétüléses sportgépével a temető közelében akart leszállást végezni, de a felszállott talajon a gép hirtelen felborult és Lampichot s a vele együtt utazó Hatschek Anna színesznőt maga alá temette. A repülőgép utasainak szerencséjére semmi baja sem történt. A gép is csak jelentéktelenebb rongálódásokat szenvedett, úgy, hogy a helybeli lakatosműhelyben is ki tudták javítani.

Újabb földrengés Kalkadikiben

Athén, november 3.

Görögországból újabb elenu katasztrófa híre érkezett. Tegnap este egész Kalkidiki tartományban heves földrengéseket éretek. Számos ház összeomlott, köztük sok clyan épület, amelyet a legutóbbi földrengés óta építettek fel vagy épülőfélben voltak. A földlökések erejét Szalonikiben is érezték, ahol egész éjszaka leirhatatlan pánik uralkodott. Áldozatokról nem szól a jelentés.

Felgyújtotta magát egy öreg asszony

Alexandria, november 3

Borzalmas módon vetett véget életének egy 75 éves alexandriai asszony.

Luxandra Anton Tone asszony már hosszabb idő óta szinte buskomor volt, mert egyik fia gyögvithatatlan betegségben szenved. Az öregasszony több ízben hangoztatta, hogy végez magával.

Tegnap délután leöntötte magát petróleummal, majd meggyújtotta ruháját. Egő fáklvaként rohant ki az utcára, ahol a megrémült emberek hiába próbálták megmenteni, nem sikerült. Luxandra Anton Tone megsebesedve esett össze az utfesti közepén.

A „vörös hercegnő“ leánya polgáremberhez akart feleségül menni

ELRABOLTÁK

Rudolf trónörökös unokáját

Stefánia hercegnőt Belgiumba vitték és ott tartják szigorú őrizet alatt

Bécs, november 3

Bécs közvéleményét nem mindennapi társadalmi esemény tartja izgalomban. Ferenc József volt császár egyik dedúnkája, Stefánia hercegnő e napokban nyomtalanul eltűnt anyja lakásáról. A fiatal leány Windischgrätz Ottó herceg és Erzsébet főhercegnő leánya. Nagytánya anyai részről Rudolf, a tragikus sorsú trónörökös volt. A 22 éves, feltűnően szép leány az előkelő bécsi társaságok kedvelt tagja volt. Anyjával lakott együtt a penzingeri villában.

Windischgrätz Ottó herceg évekkal ez előtt elvált feleségétől

és mindent elkövetett, hogy lányát magához édesgesse. Rá akarta venni a fiatal leányt, hogy hagyja el anyját és költözzék hozzá. A herceg ugyanis nem nézte jó szemmel elvált feleségének politikai tevékenységét.

Erzsébet főhercegnő híres szociáldemokrata elveiről

és bécsi társaságban csak „vörös főhercegnő“-nek hívták Windischgrätz hercegné meggyőződése volt, hogy a „vörös főhercegnő“ lányát nem fogja olyan nevelésben részesíteni, mint amilyen társadalmi helyzeténél fogva megilletné és ezért akarta leány nevelését személyesen átvenni. Kísérletezése nem sikerült. A fiatal hercegnő makacsul ragaszkodott anyjához és el nem vált tőle.

Később a herceg bíróság elé vitte a dolgot. A bíróság előtt is azzal érvelt, hogy Erzsébet főhercegnő házában a légkör semmi esetre sem kedvező arra, hogy a fiatal hercegnő fejlődését előmozdítsa.

A bíróság nem adott helyt a herceg érvelésének és kimondta, hogy a fiatal leány nevelését továbbra is anyjára bízva.

Amikor lánya nagykorú lett, még egyszer felszólította, költözzék hozzá. Ez a kísérletezése eredménytelen maradt. A lány kijelentette, pompásan érzi magát anyja házában és az ott élvezett szabadságot semmi szín alatt nem adná fel.

Stefánia hercegnő anyja, Erzsébet főhercegnő a Habsburg-ház egyik legkedvesebb tagja. Atyjának, Rudolfnak, természetét örökölte. Csakugy mint Rudolfnak, neki is

egyetlen vágya volt, hogy a Habsburg-család régi tradíciókkal és fojtogató szokásaival teli légkörből kikerüljön és szabad emberként éljen szabad életet.

Nagytánya, Ferenc József imádkozott és nem egy, az udvari etikett ellen elkövetett súlyos bűnét megbocsátotta. A főhercegnő akkor is keresztül tudta vinni akaratát, amikor elhatározta, hogy Windischgrätz Ottó felesége lesz. Udvari körök ugyanis hevesen elleneztek ezt a házasságot.

Az államfordulat után véglegesen szakított a tradíciókkal, elfordult a Habsburg-háztól és új életet kezdett.

Elvált Windischgrätz Ottó hercegtől és Petznek Lipót mölgingi tanítóhoz, Schutzbundparancsnokhoz és szociáldemokrata képviselőhöz ment nőül. Nagyon szerette második férjét és általa megszerette a szociáldemokrata eszméket is. Így történt, hogy Ferenc József unokája meggyőződéses szocialista lett.

4 és 14 év óta vezető szerepet játszik az osztrák szociáldemokrata pártban.

Atyjától örökölte demokratikus érzelmeit, viszont nem kapta örökségül atyja ravaszságát, könnyen befolyásolható természetét. Karakter dolgában anyjára hasonlít. Önálló gondolkodású, akaraterős asszony, aki mindig keresztülvitette akaratát. Sokat dolgozik a szociáldemokrata pártjának érdekében.

nem tudják rávenni, hogy agitációs munkára vállalkozzék.

Munkája nem annyi gyakorlati, mint inkább szellemi.

Leánya, Stefánia hercegnő elhatározta, hogy beiratkozik a bécsi egyetem orvosi fakultására, később azonban megváltoztatta tervét és nem lépett orvosi pályára. Bátyja, a 27 éves Windischgrätz Ernő herceg anyja elveit követi. Közismert demokráta elveiről és szociális gondolkodásáról. Szabad pályát választott. Festő lett. A bécsi képzőművészeti főiskolát végezte és az intézet egyik legtehetségesebb tanítvány volt. Érdekes, hogy alkotásai is szociális tendenciáknak.

Négy évvel ezelőtt nősült. Angol polgárlányt vett feleségül, akivel boldog családi életet él, szerény körülmények között kis bérlet lakásában.

Másik bátyja, a 25 éves Windischgrätz Rudolf szenvedélyes motorversenyző. Ő egyébként még polgáribb foglalkozást választott.

A Steyer autóművek gyárában dolgozik mint egyszerű szerelő.

Csak legidősebb bátyja, a 28 éves Ferenc József tart ki atyja mellett. A legidősebb elítelt anyjának, a „vörös hercegnőnek“ és testvéreinek életmódját és atyja szigorúan konzervatív világszemléletére helyezkedik. Gunvoljak is érte testvérei eleget.

Stefánia hercegnő tehát eltűnt anyja házából. Kezdetben arra gondoltak, hogy atyja szöktette meg, ez a feltevés azonban hamarosan megdőlt.

A bizalmas nyomozás eddigi adatai szerint a fiatal leány

Magyarországra, Oroszvárra szökött. Itt él ugyanis a Lónyai kastélyban nagyanyja Stefánia.

Rudolf volt trónörökös özvegye, Stefánia — mint tudvalevő — a maverlingi tragédia után néhány évvel nőül ment Lónyai Elemér grófhhoz. Stefánia utóbbi időben feltűnően sokat levelezett unokájával. Minthogy hevesen ellenezte leánya életmódját és politikai elveit, már régebben elhatározta, hogy magához veszi unokáját és rangiához illően férjhez adja a fiatal leányt.

Oroszvár közvetlenül a magyar-osztrák határ mellett fekszik és Bécsből könnyen

Fegyverszünet az éhség hadsereg és a londoni rendőrség között

London, november 3.

Az angol rendőrség tegnap letartóztatta a Londonban állomásozó „éhség hadsereg“ vezérét, Hamiltont, akit azzal vádolnak, hogy lázító beszédeket tartott a Trafalgar-téren s általában a felvonulás főszervezője volt.

Hamilton bebörtönzése folytán az éhségcsapatok „nagyvezérkara“ egyelőre lemondott tervéről, hogy a parlamentet megostromolja. Az éhségbrigádok jelenleg Hamilton utódjának megválasztásával és az új felvonulások előkészítésével vannak elfoglalva. A londoni rendőrség változatlanul riadó készségben van.

Japán is, Németország is megjelenik Genfben a novemberi népszövetségi gyűlésen

Genf, november hó 3

Népszövetségi körök szerint november második felében a Népszövetség megkezdheti a japán-kínai konfliktusról szóló Lyton jelentés tárgyalását. A népszövetségi tanács november 20-án, a speciális bizottság november 22-én, a Népszövetség rendkívüli közgyűlése pedig december hó elején foglalkozna az ügyvel.

Berlini jelentés szerint Neurath birodalmi külügyminiszter november 14-én Genfben indul, hogy a népszövetségi tárgyalásokon és az előkészítő munkálatoknál jelen legyen. Valószínűnek tartják, hogy ez alkalommal megbeszélést folytat Norman Davis amerikai delegátussal, minden bizonnyal a német fegyverkezési követelések ügyében.

A francia kamara a békeszerződések felett vitázott

A jobb oldal ellene, a bal mellette nyilatkozott meg

Páris, november 3

A francia kamarában a leszerelési javaslat és katonai ügyek vitája során szövegbe került a revízió kérdése is. — Franklin Bouillon és Coz képviselők között páratlanul heves vita fejlődött ki. Franklin Bouillon elismerte a kérdés nagy jelentőségét és azt mondta, hogy ma az egész világot fel lehet osztani két

blokkra: revizionistákra és antirevizionistákra. Franciaország azonban a revízió ellenesekhez tartozik és tömöríteni akarja az ide tartozó államokat.

Coz válaszában hivatkozott az örök történelmi fejtőre, amelynek ezúttal az igazságos elbírálás jegyében kell lefolynia. A revízió mellett mond hosszabb beszédet, amit a baloldal nagy tapsal fogad.

A szatmári törvényszék ítélt

Asztalos, manikűrös és diákleány a vádlottak padján

4 hónaptól másfél évig terjedő fogházat kaptak

Szatmár, november 3.

Tegnap fejezte be a szatmári törvényszék Borgida Anci szatmári diákleány és társai perének tárgyalását. Borgida Ancinak az volt a vád szerint a bűne, hogy Szatmárról Nagyvárnára röpcédulákat küldött. Még július harmincadikán történt, hogy Borgida Anci szatmári urileány egy ismeretlen fiatalember társaságában megismerkedett az utcán Goldstein Piroška manikűrös leánnyal és 200 lejt ígért neki arra az esetre, ha egy bőröndöt átvisz Nagyvárnára. Az volt a megbízás, hogy a bőröndöt Nagyvárnán egy Pápay Jenő nevű asztalosnak kell átadnia azzal, hogy: „Gyerekeiket hoztam Szatmárról“.

Goldstein Piri vállalkozott a szerepre, elvitte a bőröndöt, leadta a felszót és a bőröndért később jelentkezett is nála egy Décsy János nevű asztalos.

A bőröndben röpcédulák voltak, ame-

lyet azért küldöttek Szatmárról, hogy azt másnap, augusztus elsején, a vörös napon, Nagyványa utcáin szétszórják. Goldstein Piri a tárgyaláson visszavonta korábbi vallomását és kijelentette, hogy a rendőrségen csak kényszer hatása alatt vallott Borgida Anci ellen.

Bob György császár arról tesz vallomást, hogy Borgida Anci ennyivalót vitt a szatmári strandon túl levő gyümölcsösbe, ahol Faur György, az aradi kommunista mozgalom egyik vezetője bujkált. Faur három évre ítélték el, de sikerült megszöknie.

A tárgyalás során felolvastak egy orvosi bizonyítványt, amely szerint a rendőrségen Borgida Anci talpát gumiból verték, de a leány ennek ellenére is soha semmit be nem vallott.

A bíróság három napos tárgyalás után szerdán délben hirdetett ítéletet, amely

megközelíthető. A főhercegnő elhatározta, hogy unokáját olyan helyen helyezze el, a hová a „vörös hercegnő“ keze el nem ér.

A leányt kiszöktette Belgiumba és ott élő rokonainak régi kastélyába helyezte el, ahol szigorú őrizet alatt tartják, nehogy megszökhesen. Stefánia az elhunyt II. Lipót belga király leánya és sok rokona él Belgiumban.

A fiatal Stefánia tartózkodási helyét nem árulják el senkinek. Nagytánya állítólag azért nvult most ilyen erőszakos eszközökhöz, mert megtudta, hogy

Stefánia főhercegnő házasságát akar kötni egy bécsi polgárcsalád fiával.

Egész Ausztria közvéleménye lázas érdeklődéssel várja, mi lesz a különös leányvázoktetés vége. Erzsébet főhercegnő ugyanis elhatározta, hogy botránvtól sem riad vissza és ha másképpen nem tudja,

hatóság segítségével szabadítja ki gyermekét nagytánya kezei közül, mert nem engedi meg, hogy boldog(alanná tegyék a fiatal leányt családi tradíciók miatt.

szerint

Borgida Ancit, mint felbujtót, hat hónapra, Goldstein Pirit nyolc hónapra, Décsy Jánost egy év és három hónapra, Pápay Jenőt és feleségét egyenként négy-négy havi fogházra ítélték.

A bíróság a büntetésből két hónapot és huszonegy napot a vizsgálati fogsággal ki-töltöttnek vett.

A védelem kérésére a törvényszék Décsy kivételével, valamennyi vádlottat a felebbezési tárgyalásig szabadlábra helyezte.

— Gyomor- és hasbántalmak, izgékony-ság, migrén, kimerültség, szédülés, szív-szorulás, rémes álmok, ijesztés, általános rosszullét, csökkent munkaképesség sok esetben megszűnnek azáltal, hogy a beteg naponként reggel éhgyomorra megiszik egy pohár természetes „Ferenc József“ keserűvizet. Az emésztőszervek bántalmainak szakorvosai általánosan dicsérik a Ferenc József vizet, mert ez a gyomor és a belek működését előmozdítja, az epekiválást fokozza, az emésztését megélénkíti és a vért felrészíti. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, dro-gériákban és fűszerüzletekben kapható.

Rablólamadás egy bank ellen

Sztambul, november 3

Vakmerő rablólamadást követett el két álarcos bandita az „Ottoman Bank“ brüsszai fiókja ellen.

Behatoltak a bank pénztárhelyiségébe, revolvert rántottak és azzal kényszerítették a halálraérett pénztárost, hogy 3500 török lírát adjon nekik. Miután a pénzt sikerült megszerezni, az álarcos banditák eltűntek.

Asszonyok akiket vérük kinez

A fájdalom az artritikus tulajdonsága. Akut fájdalmak, idegfájdalom, a köszvény kínja és a reuma gyötrelmei, a testi és lelki fájdalom, amelyet előidézik a borbaj, a görcsér borzalmak, valamint a flébit és tályog által okozott szenvedések, a nők havi bájja fájdalmak, valóságos pokollá teszik az életet. De az artritizmus végre legyőztük a RICHELET VERTISZTÍTÓ, a vér felrészítő módszere által, amelyet a világ legválogatottabb orvosi tekintélyei innak elő a betegek részére.

A RICHELET VERTISZTÍTÓ legyőzi a legkutatottabb fájdalmakat. Behagyasztja a sebeket, eltünteti még a nyomát a bőrbetegségnek s megszabadítja a szervezetet a legveszedelmesebb fertőző elemektől, melyek megmérgezik.

Minden ügyhez ismertető könyvecskét mellékelünk. Kapható gyógyszerárakban és drogériákban. Laboratoire L. RICHELET din Sedan, 6. Rue Belfort, Bayonne (Franciaország). Romániai vezérképviselő: Jules DILLAN Bukarest, 4. Strada Pitar Moș.

NOVEMBER 5.

Lengyelország bukaresti követét hirtelen Varsóba hívták

Sembeck gróf lesz az új lengyel külügyminiszter?

Bukarest, november 3

A román főváros diplomáciai és politikai körében Zaleszky lengyel külügyminiszter lemondása óriási feltűnést keltett. Bukarestben is bizonyosra veszik, hogy a lengyel külügyminiszter váratlan távozását összefüggésben áll a román-országi megsemmisítési egyezmény problémáival. Iól értesült politikai körökben úgy tudják, hogy Zaleszky lemondását az ellentét idézte elő, amely közte és Pilsudsky marsall között felmerült a román-országi egyezmény miatt. A marsall ugyanis azt követelte, hogy a lengyel-

országi egyezményt, amelyet már régen aláírtak, azonnal ratifikálják. Zaleszky azonban ezt a követelést nem volt hajlandó minden feltétel nélkül teljesíteni.

Az is nagy feltűnést keltett Bukarestben, hogy Lengyelország bukaresti követét, Sembeck grófot ma hirtelen visszahívták Varsóba. Ezzel kapcsolatban a román fővárosban olyan hírek terjedtek el, hogy Zaleszky utódja Beck ezredes, aki hónapokkal ezelőtt már látogatást tett Bukarestben, csak ideiglenes jelleggel vezeti a lengyel külügyminisztérium ügyeit, s nem lehetetlen, hogy Sembeck gróf lesz az új külügyminiszter.

A Bayer-kereszt kezeskedik a
Pyramidon-tabletták
valódiságáért és jó hatásáért
fejfájásnál és migrénnél.

Már megint buzgólkodnak a csiki kulturzónában

Ditróban a halottak és a menyecskék is tankötelesek

Bangi igazgató, akit a község tanított, meghalálja a falu jóságát

Gyergyószentmiklós, november 3

Évek óta folyik váltakozó szerencsével a harc a ditrói római katolikus felekezeti iskola birtokáért az egyház és az állam között. A község és az egyház 1929-ben úgy ígérték, hogy a surlódásoknak elejét venni, hogy békésen kiegyezzen. Abban állapodtak meg, hogy az egyház a régi gimnázium épületét teljes egészében az állami elemi iskola céljaira engedi át, s még két tantermet ad át a helység periferiáján levő iskolaépületből is. Ennek ellenében a felekezeti iskola megtartja továbbra is a központban épült hat tantermes épületét.

Bangi János az állami iskola igazgatója azonban az egész felekezeti iskolát akarta s ezért olyan előterjesztést tett a községi tanácsnak, hogy a felekezeti iskolát tegyék ki az utcára. Csakhogy a községi tanács az indítványt nem szavazta meg. Az új intézmény bizottság azután újabb lépéseket tett a felekezeti iskola ellen s valószínűleg ennek tudható be, hogy a vármegyei prefekturától olyan értelmű rendelkezés érkezett, amely szerint a felekezeti iskolát 3 napon belül ki kell lakoltatni.

Természetes, hogy a község lakossága tiltakozott a sérelmes rendelkezés ellen s a tiltakozásnak lett is annyi eredménye, hogy a közoktatásiügyi minisztériumtól Bodla János inspektort küldötték ki az ügy megvizsgálására. A község lakossága Lőrincz József plébános vezetésével kereste fel a minisztériumból kiküldött vizsgálóbiztost. A plébános aztán felvilágosította az inspektort arról, hogy az állami iskolának bőven van helye, s ráadásul a községtől évente 250 ezer lejt kap a dologi kiadások fedezésére. Nem igaz Bangi igazgatónak az az állítása sem, hogy az állami iskolában sok a gyermek. Ellenben az a meztelen igazság, hogy Bangi igazgató, csak hogy növekedésének létszámát növelje, olyanokat is felvett a tankötelesek létszámába, akik már régen túl vannak az iskoláztatási kötelezettségen.

Braescu kisasszony Newyorkból Bukarestbe akar repülni

Newyork, november 3.

Ismeretes, hogy Smaranda Braescu román pilótanő, az ejtőernyőugrás világrekordere, Amerikába utazott. Az ottani románok nagy ünnepségekben részesítették, amiről Braescu kisasszony egy Bukarestbe írt levélben számol be. A levélben megemlíti azt is, hogy ottani honfitársai gyűjtést indítottak egy hatalmas repülőgép megvásárlása céljából, amellyel Smaranda Braescu Newyorkból Bukarestbe akar repülni.

Agyonlőtte magát Cadere unokahuga

Bukarest, november 3

Lapzártakor jelentik: Cadere varsói követ unokahuga lasiban öngyilkosságot követett el. A fiatal leány revolverrel agyonlőtte magát. Közlebebbi részletek ezekre nem tudhatók.

Igy például felvette a névsorba Angi József leányát is, aki — már régen férjhezment. Amióta a menaceske nem ment iskolába, az apát meg is büntették s a végrehajtó már egy évvel ezelőtt elvitte a faliorát. Sőt olyan név is szerepel Bangi névgyűjteményében, amelynek viselője a temetőben alussza az utolsó álmot. Azokat a szülőket, akiknek gyermeke szabályszerűen jár a felekezeti iskolába, szintén megbírságozzák.

Az egyik székely gazda előadta, hogy

Bangi igazgatót a község taníttatta és neveltette s most azzal halálja meg faluja áldozatkészségét, hogy utcára akarja rakni a felekezeti iskolát.

A küldöttség arra kérte az inspektort, hogy helyeztesse el Bangi igazgatót a községből, mert amíg az ottan lesz, a nyugalom és békesség nem tér vissza. Bodla inspektor meg is ígérte, hogy a ditrói felekezeti iskola helyzetéről az igazságnak hiven tesz jelentést a közoktatásügyi minisztériumnak.

Anglia se tud már fizetni

Amerika fiába várja az adósságok törlesztését — nincs pénz

Sir Arthur Salter angol pénzügyi szakértő az Aquitania fedélzetén elindult Amerikába, ahol az Unió kormányának tagjaival és amerikai pénzügyi körökkel folytat igen fontos tárgyalásokat.

Az angol pénzügyi szakértő utközben, a hajón utazó újságíróknak nyilatkozott, hogy abban a következő, feltűnést keltő kijelentést tette: — Anglia december 15-én még kifizeti Amerikának az esedékes hadiadósságok törlesztését, azonban a jövőben már kénytelen lesz abbahagyni a fizetéseket, mert nem lesz abban a helyzetben, hogy a hadiadósságok miatt ráháruló kötelezettségeinek eleget tehessen.

Az indiszkrét diszkrétció

Az erzsébetvárosi kaszinó két tagját hamiskártyázás miatt „csendesesen” eltanácsolták

Az elbocsátott krupié jelentette fel őket

Budapest, november 3

A magyar fővárosban újabb óriási kártyabotránny történt. Az erzsébetvárosi kaszinóban régóta üzött kártyacsallást fedezték fel. Egy elbocsátott krupié. Rónai Jenő feljelentést tett a rendőrségen, hogy egyes klubtagok megelölött kártyákkal játszanak. A detektívek rajtaütöttek a kártyázókon és valóban hátlapjukon megelölött kártyákat találtak. A házi vizsgál-

lat kiderítette az elhasznált kártyacsomagokból, hogy másfél évre visszameleg folyt a csalás a cinkelt lapokkal.

A klub igazgatósága diszkrétén felkérte Déri Adolf és Mérő Jenő klubtagokat, hogy a vizsgálat befejezéséig ne látogassák a klubhelyiségeket. Egyikükről különben kiderült, hogy másfél évvel ezelőtt ki kellett lépnie az erzsébetvárosi demokrata körből hasonló kártyabotránny miatt.

Gyászkeretes ruthén lap Csehszlovákia fennállásának évfordulóján

Csak gyászolni lehet ezt az évfordulót

Prága, november hó 3

A ruszinszkói lakosság óriási elkeseredésének a csehek elnyomó és kiszorító politikája ellen újabb és újabb jeléről érkezik híradás.

Október 8-án ünnepelte a csehszlovák köztársaság fennállásának tizedik évfor-

dulóját. Ezen ünnepélyes alkalommal a ruszinszkói autonóm-szövetség hivatalos lapja tüntetőleg gyászkeretben jelent meg. A lapban külön cikk magyarázza meg, hogy a ruthén népnek nem öröme, hanem gyászra van oka az évforduló alkalmából, mert Ruszinszónak nem adták meg a megígért autonómiát.

Vonat elé vetette magát egy fiatal brassói leány

Brassó, november 3

Szerdán este a brassói állomáson vonat elé vetette magát Ianesch Emma 21 éves brassói leány. A vonat keresztülhaladt a leány testén és két lábát levágta. Azonnal értesítették a mentőket, akik kórházba szállították. A délelőtti folyamán Iános Emmát kihallgatták. Egyelőre csak annyit mond, hogy tettét családi viszálykodás miatt követte el. Állapota súlyos, de nem életveszélyes.

Elena hercegasszony elutazott

Bukarest, november 3

Elena hercegasszony csütörtökön reggel hat óra 50 perckor elhagyta Bukarestet és Firenzébe utazott, ahonnan rövidesen Londonba megy. A vasuti kocsi északa állították be, a Gara de Nordra, s onnan átvitték Magasaiába. A hercegasszony egyetlen udvarhölgy, Chieling asszony kíséretében távozott az országból.

Letartóztattak egy sikkasztó jegyzőt

Brassó, november 3

A brassói ügyvédségre feljelentés érkezett, amelyet a magvarbodzai lakosság kollektíve tett Szokács József jegyző ellen. A feljelentésben azzal vádolják Szokácsot, hogy különböző célokra és különböző címen 160 ezer lejt csalt ki egyes lakosoktól.

A feljelentés alapján megindult ellene a vizsgálat, amelyet most fejeztek be és eredményeképpen elrendelték Szokács József letartóztatását.

Amit mi régen várunk

Kisebbségi törvény- tervezeten dolgozik egy speciális bizottság

Bukarest, november 3

Illetékes helyről származó információ szerint újból életre hívják azt a speciális bizottságot, amely a korábbi Maniu-kormány idején Pop Gh. volt államtitkár elnöke alatt működött. A bizottság most új kisebbségi törvény előzetes tervezetét dolgozná ki, amivel kapcsolatban a kisebbségi államtitkárság is aktuálissá válna.

Nem tudta tul élni egyellen gyermeke halálát

Budapest, november 3

Csütörtökön reggel Adler Samu budapesti kereskedő Király-utcai lakásán holtan találták dr. Erdős Vilmos nagybányai ügyvéd özvegyét. Az asszony másfél évvel ezelőtt vesztette el férjét, majd mintegy három hónappal ezelőtt egyetlen leánya is meghalt. Ekkor költözött fel az özvegy Budapestre, ahol állandóan halottai emlékével foglalkozott és buskomorságba esett. Megrongált idegállapotában állandóan csillapítószerekkel élt, míg tegnap nagyobb adag csillapítóanyaggal megmérgezte magát.

A szerencsétlen özvegy holttestét felboncolták.

B. L. 5. OLDAL

Hírek

November

5

Szombat

Róm. kath.: Imre herc. — Protestáns: Imre. — Görög: Galaktion. — Izraelita: Hesvân 6. S. Noak. — Napkelte: 6.49. — Napnyugta: 16.58.

Időjárásjelentés: A budapesti Meteorológiai Intézet jelentése szerint az eddig enyhe őszi idő mindinkább hűvösebbre változik s holnapra már gyenge éjszakai fagyok is várhatók.

Papirkosár

Made in Germany!

Ha a hazafias lelkesedésemből divat lesz, a haza, mint olyan, feltétlenül vesztélyben forog!

Nem tudom s nincs is kedvem a történelmi lapjain utána nézni, hogy illyesmire volt-e már precedens, amióta világ a világ s amióta annak eseményeit lelkiismeretesen zsurnaliszták és annál lelkiismeretesebb hisztórikusok nyomdafesték alá bocsátják az örökkévalóság számára. Nem, ne kutassunk analóg esetek után, mert kiderül tőlünk, hogy semmi sem új a nap alatt s a ráismerés, a felfedezés öröme csak elköszmítjük az emberi balgaság krónikáiban való adatgyűjtéssel.

Nyugodjunk meg abban, hogy az, amiről itten szó esik, valami padonatúj dolog. Olyasmi, ami most pattant ki holmi zseniális agyvelők ducsejtjeiből s még egészen frissen viseli magán a német birodalmi szabadság-hivatal világszerte igen nagy tekintélynek örvendő pecsétjét.

Amely megoéd leutánczástól, elplagizálástól s hasonló kalózkodástól.

Igen, amiről itten beszélünk, olyan, mint azok a régi, jó békebeli portékák, amelyekben beésvő, agyag izléses kis fémlapokan külön felerősítve ott diszlett a büszke és öntudatos jelzés:

"Made in Germany."

Ez a három szó, ami magyarul annyit jelent, hogy német gyártmány s azokban a régi jó időkben, amikor a világpolitika és világgazdaság terminus technikusait még a kimondott szakemberek is alig-alig ismerték, ez a kis jelzésecske értéket és nyugodt biztosságerőztet jelentett a tárgy, vagy holmi boldog birtokosának. Mindaz, amin rajta volt a németek határozott technikai zsenialitását és fölnyét hirdető, "Made in Germany"-jelzés, annyira érték volt, hogy az angol nehézipar a háborút megelőző években kénytelen volt a saját, ugyancsak szolid és versenyyképes áruit, különösen a gyarmatoknak szánt mezőgazdasági gépeket egy kis kegyes csalással szintén ellátni a "Made in Germany" jelzéssel, ha azt akarta, hogy portékája piacot és a piacon vevőt is találjon.

Bizony, szép és boldog idők voltak ezek!

Bár a fene tudta, hogy ebből a nagy boldogságból egyszer micsoda nagy boldogtalanság szakad a világra. Derűre jött a boru s a borura, amit a kortársak békaperspektívája háborúnak érzékelt, ismét itt van a derű. Ott készült Páris környékén, a világpolitika meteorológusainak trianoni, meg versaillesi laboratóriumában. Vite la France! Sikerült is ezt a derűt életbentartani mind a mai napig, de már a holnapért nehéz, szerfölött nehéz garanciát vállalni...

De Istenem, hová el nem kalandozik az ember, ha úgy rábizza magát a tollára, vagy az írógépe billentyűire. Ezek a fránya írásmegőrkítő készülékek szinte maguktól tudják, hogy hol van minden felbetűt és felvethető problémának az omegája. Béke? Kész röhej, kérem, annak, aki még tudja rekeszizmával az öröm és kellemes érzés reflexsz mozgásait kiprodukálni. Hát ne is beszéljünk róla...

Ott kezdtek el és oda kanyarodunk vissza, hogy amikor a hazafias lelkesedésemből, ebből a szép és dicső tettekre ingerlő érzésből divat lesz, akkor már megkonfakták a hazának, mint olyannak, a lélekharangját. Lehet, hogy nem is ötlet ez, hanem tapasztalati igazság ez, de ezt most nem kutatjuk.

A hazafias lelkesedés pedig Németországban, ahol talán a legtöbb új szabadság kiagyalódik és patenteztetik, olyan utakra indult, hogy azon a kalendárium-készítők igen nehezen fogják követhetni.

Abban az ideológiai zsibvászában, ami ma Németország politikai és magánéletét jellemzi, kitermelődött egy meghatóan kedves divat. A divat persze azokról van, akik hajlandók kreációit viselni, de a politikai divatokra ez a megállapítás nem vonatkozik. Ha politikai alapon divat lesz valamiből, azt kötelezőbb és muszájabb viselni, mint — teszem fel — Paquin mester csodás ruhakreációit. Kiderül az alábbiakból.

Válemelyik német kispolgár, aki elje-

B. L. 6. OLDAL

gyezte magát, mondjuk, a német önértet kajla Messiasával, ama bizonyos Adolf-fal, afölötti örömeiben, hogy a választási küzdelem mámoros hangulatában néhány átkozott cucilistát kedélyes posonokkal tanított meg arra, hogy akit német anya németnek szült, annak nem igen tanácsos az átkozott internacionalizmus fertőjében ténylegynie, másnap, amikor a golya kelepelni kezdett a házatáján, lelkesedve rohant az anyakönyvi hivatalba és az ujszülöttet, aki ugyancsak leány volt, de máris kiszemelteit lelkes honleánynak, Hitlerka néven jegyeztette be a mátrikulába. Hitler után szabadon.

Nem lehet tudni, hogy valóban öp-e a kezdeményezés érdeme, de ha erre egy baloldali meggyőződésű másik német ujszülött fiugyermekét Lenin névre kereszteltette, azon sem lehet csodálkozni. És azon sem, ha a harmadik, aki a jobb-szél és a balszél között olyan békésen és lagymatagon izgult, hogy mindig csak az arany középutat követte, szintén megpördörte sapószinü bajuszát és Stahlhelmina nevet adományozott pelenkában visító, ártatlan porontyának.

Hitlerka, Lenin, Stahlhelmina... Szép és hangzatos nevek. Jelzik, hogy az apák, tekintet nélkül magzataik később kifejlődő egyéniségére, micsoda zászló alatt hittek abban, hogy...

Olyan echt, igazi német ez a gesztus,

— **Gömbös meglátogatta Mussolinit.** Rómából jelentik: A "Tribuna" értesülése szerint Gömbös miniszterelnököt november 15-re várják Rómába. Ugyancsak a "Tribuna" úgy tudja, hogy Gömbös látogatását Mussolini nem személyesen, hanem egyik magántitkára útján fogja viszszaadni Budapesten.

— **SEGÉLYT KÉRT AVÉD DR. ÖZVEGYE AZ ÜGYVÉDI KAMARATÓL.** Csikszeredai tudósítónk jelenti: A csikszeredai ügyvédek között igen nagy feltűnést okozott a gyergyóalfalusi bombapör legújabb szenzációja. Ez pedig a következő: A bombamerénylet áldozatának, Avéd János dr. ügyvédnek özvegye segélyért fordult a csikmegyei ügyvédi kamarához. Avéd özvegye kérését azzal indokolta meg, hogy férjét meggyilkolták és azóta teljesen anyagi helyzetbe is igen válságos, segélyt nem adhat — ebben az esetben. Az Avéd-pör tárgyalásán tudniillik kiderült, hogy a bombamerényletben áldozatul esett gyergyóalfalusi ügyvéd után 50 millió lej értékű vagyon maradt, amiből csak a készpénz körülbelül 10 millió lejt tett ki. Avédné tehát alapjában véve dúsagazdag asszony, akinek az ügyvédi kamara, amely néhány nappal ezelőtt is 20 tagját törölte a névjegyzékből és az éhező ügyvédek is önkéntes adományok útján segélyez, nem adhat sekítséget.

— **TELJES TÖKÉLETESSÉGGEL HAMISÍTOTT SZÁZLEJESEK GYÁRÁRA BUKKANT A KONSTANCAI RENDŐRSÉG.** Konstancából jelentik: A konstancai rendőrség veszedelmes pénzhamisítóbándát leplezett le. Maria Baldwin hadiözvegy és 18 éves Vasile nevű fia ezüst százlejeseket gyártottak olyan tökéletes-séggel, hogy mindenkit megtévesztettek vele. Mint most bevallották, gipsz-sablonok segítségével gyártották a pénzt, azonban most már nagyobbítani akarták a gyárat, ércöntődével is. Mindkettőjüket letartóztatásba helyezték.

ezekkel a keresztnevekkel, sőt bizonyos házaknál horogkeresztnevekkel, hogy bátran felírhatjuk a történelem-könyv margójára, ha ugyan megemlékeznek ezekről a legendás szép időről, hogy:

"Made in Germany."

Majd megnőnek ezek a kis német porontyok, a Hitlerikák, a Leninchenek és Stahlhelminák és Bolsevikák...

Lenin urfi majd szemet vet Hitlerikára és boldogan vezeti oltár elé. És a Herr Seldte is szemet vet majd a Bolsevika nevű frájlánra. És valakinek majd csak megtetszik a kis szőke Stahlhelmina is. De akkor — ezen tessék röhögni kérem — mert itt van ama bizonyos kutya eltemetve, a derék és harciasságukban is rettentően spiesz német utódgyárosok megfordulhatnak a sírjukban.

Még nem tudjuk, hogy milyen világ lesz akkor, de ha abból a sok szóbeszédből csak a fele is igaz lesz, amivel mostan ijesztgetik a békés polgár álmát, azok a bizonyos Leninek és Hitlerkák, a Seldték és Bolsevikák, apáik bűnét és ostobaságát jópátéve, egy szép és békésebb család is lehetnének, mint amilyenek ma népesítik be ezt a földtekét.

S addig is tanuljuk az új nevet. Egyrészt azért, mert divatosak, másfelől pedig azért, mert — Istenkém, ki tudja...

— fz —

— **Meghalt Maioreseu József dr. volt biharmegyei prefektus.** Nagyváradról jelentik: Tegnap délben hosszas szenvedés után meghalt dr. Maioreseu József, volt megyei prefektus. Maioreseu az első nemzeti-parasztpárti rezsim alatt töltötte be a prefektusi tiszteit és a kisebbségeknek nem volt rossz embere. Lázár Aurél halála után a párt biharmegyei tagozatának elnöke volt egyideig, majd visszavonult az aktív politikától és Aradon a Bihoreana-Timisiana-Viktoria bankok fuziójából támadt új pénzintézet vezérigazgatója lett.

— **MAGYAR DALEST.** A brassói magyar dalára november 12-én, szombaton este az Ipáregylet (Gewerbeverein) nagytermében táncal egybekötött hangversenyt rendez, melyre már most felhívja a dalkedvelő magyar közönség figyelmét. A hangverseny gazdag műsora a magyar klasszikus és népi dalművészet legértékesebb műveiből van összeállítva férfi, női és vegyeskarok, továbbá magánénekkel előadásában. A dalárda dr. Willer József és Lengyel L. Béla karmesterek vezetésével szorgos munkával már teljesen felkészült, hogy a lehető legjobbat és legszebbet nyújtsa a hálás közönségnek, melynek szórakoztatására egy rövid vigjátékot is a műsorba iktatott. A jegyek árát a rendezőség a lehető legolcsóbbra szabta s azok már most megválthatók Fuhrmann János pénztáros, Kapu-utcai ékszerüzletében. A nehéz anyagi viszonyok ellenére a pártolásra érdemes egyesület reméli, hogy zsufolt ház előtt tehet újra biztosságot önzetlenül folytatott magyar kulturmunkájáról.

— **KETTŐS SZERELMI DRÁMA EGY RAJ-NAMELLÉKI FALUBAN.** Párisból jelentik: A "Le Matin" jelentése szerint Puberg községben (Alsórajna) Marco Colassio 22 éves olasz munkás több revolverlövélssel megölte az ottani bíró leányát, a 19 éves Edvige Jacquillardot, majd maga ellen fordította a fegyvert és öngyilkos lett. Mindkét fiatal azonnal meghalt. Colassio tettét féltékenység miatt követte el.

BUDAPEST

Svábhegyi Szanatórium

subalpin (430 m.) diétás gyógyintézet

Már heti 140 pengőért

tökéletes szanatóriumi ellátást nyújt 5-szöri étkezéssel, vizkúrával, fűtéssel együtt.

A legideálisabb őszi-téli üdülőhely

— **Kilenc betörésért — három esztendő.** A brassói törvényszék tegnap tárgyalta Németh Jenő többszörösen büntetett előéletű tolvai ügyét. Némethet 9 betöréssel vádolták s minden eset rábizonyult. Így a bíróság Némethet 3 évi súlyos börtönrre ítélte.

— **CIGÁNY NEM LAKHAT ALLAMI ISKOLAIGAZGATÓ MELLETT.** Csikszeredai tudósítónk jelenti: Eröss József csikjenőfalvi gazdálkodónak, aki valamikor csendőr volt, van egy háza, amelyet cigány családnak adott bérbe. Ez nem nagyon tetszett az állami elemi iskola igazgatójának, aki a jegyző útján írásbeli parancsot küldetett Erössnek, hogy házából 48 órán belül lakoltassa ki a cigányokat, mert az egészségügyi törvény értelmében az iskolától 100 méteres körzetben nem lakhatnak cigányok. Eröss nem tett eleget a rendelkezésnek. Erre a főszolgabírósaigtól kapott újabb utasítást lakói eltávolítására. Eröss erre beutazott Csikszeredába és ügyvédőt kért tanácsot. Felvilágosították, hogy lakóit nem lehet kitelepitenie, mert nincs a törvényekben olyan rendelkezés, amely szerint cigánynak nem szabad az iskola közelében laknia. Ugy látszik azonban, hogy a Székelyföld számára nem a parlamentben, hanem a csikjenőfalvi község-házban hozzák a törvényeket, a helybeli kiskirályok pillanatnyi szeszélye szerint.

★ **Orvosi körökből.** Dr. Fink Ernő belgyógyász és röntgenszakorvos visszatért Brassóba és megint rendel Brassó. Vasutca 1 szám alatt 9-től 10-ig és 5-től fél 5-ig. Telefon szám 302.

— **NAGYVÁRADI HIREK.** A törvényszék tegnap ítélkezett Cuc György nyimesdi leány felett, aki apját, Cuc Vazult, baltával agyonütötte. A bíróság három évi fegyházra ítélte az apagyilkos fiut. — Bujdosó Sándor villamoskalauz ez év szeptemberében elgázolt egy cséfal gazdát. A törvényszék gondatlanságból okozott emberölés vádjával vont a felelősségre, azonban a tegnapi tárgyaláson nem látták beigazoltnak a vádat és felmentették. — Nagyváradon pénzhamisító gyárat fedeztek fel. A törvénytelen infláció hive Méhes Lajos nevű nagybárdi ember, aki százelejeseket hamisított, még hozzá igen sikerült kivitelben. A hatóságok rövid nyomozás után rátaláltak a hamis pénzek forrására és letartóztatták Méhest.

— **TIZ ÉVES BORTONBEN ÜLÉS SE TUDTA MEGJAVITANI.** Déváról jelentik: Sima Nicolae prikazi lakos, emberölésért és lopásért csekély tíz évet ült börtönben. Folyó év május havában szabadult ki onnan s már június hó első napjaiban többrendbeli sorozatos betörést követett el Szászvároson. A dévai törvényszék a megrögzött bűnöst ma vont a felelősségre s mivel a betöréseknél, mint asszisztens működött közre, ezért két évi súlyos börtön büntetésre, míg Dornic Gheorghet, a főbűnös három évi börtönbüntetésre ítélte.

FORUM MOZGÓ

Romániai premier: pénteken

novemb. 4-én

BRIGITTE
HELM

monstre filmje:

EGY ELSÜLYEDT VILÁG DRÁMÁJA!
A LEGNEGRÁZÓBB FILM, A LEGFRAPPIRÓZÓBB TARTALOM!

PIERRE BENOIT
világhírű REGÉNTE nyomán

NOVEMBER 5.

* **Műszaki tanfolyamok.** Morariu Sabina okl. gépészmérnök, volt brassói iparfelügyelő, tanfolyamokat tart fűtők, gőzgépek, robbanó- és Dieselmotor-kezelők részére. Beiratkozni lehet naponta személyesen, vagy írásban Brassó, (Újtelep) Str. Muntenia 3.

— **TEMPLOMRABLÁS CSIKSZENTMIHALYON.** Csikszentmihályi tudósítónk jelenti: A csikszentmihályi római katolikus templomba ismeretlen tettesek betörték és a perselyt felcserélve, az összegyűlt adományokat magukkal vitték. Fel akarták törni a szentségartót is, de annak zárjával nem boldogultak. Feladták a sekrestye ruháját is, de onnan nem vitték magukkal semmit, valószínűleg azért, mert féltek, hogy a miseruhákkal könnyen elárulhatják magukat. A csendőrség megindította a nyomozást.

* **Az Astra-Apollo-Mozgó, Brassó értesít.** hogy tekintettel a nagy gazdasági krízisre, a szegények és munkanélküliek tömegére a Metro-Goldwin vállalat igazgatósága elhatározta, hogy "Tarzan" filmet pénteken és szombaton délután 3-5-ig, továbbá vasárnap d. e. 9-11-ig, 11-1-ig és d. u. 1-3-ig a lehető legmérsékeltőbb helyvárat mellett mutatja be. — Tekintettel arra, hogy ezen film tanulságos is, ezen előadásokhoz az iskolák is meghívottak. Helyárak: 10, 15 és 20 lei.

— **KÉT ERDÉLYI MŰVÉSZ SIKERE BUDAPESTEN.** Littecky Endre festő és L. Krausz Ilonka grafikus ismert erdélyi művészpár mintegy háromszáz képet és rajzot magában foglaló tárlatát a Kossuth-Lajos-utcán október hó 8-án Grigorcea Basile nagykövét nyitotta meg nagy érdeklődés mellett. A tárlaton a figurális dolgokon kívül Torockó, Kalotaszeg, Segesvár ragyogó napsugaras tájai szerepeltek. Budapest művészetkedvelő világa, nagy szeretettel fogadta a két művészt, akik az általános elhangzott vélemény szerint friss levegőt, új meglátásokat és főleg napsugarat vittek magukkal. A fővárosi sajtó osztatlanul elismeréssel adózott a művészpárnak. Különös érdeklődést váltottak ki Krausz Ilonka pamutba szőtt szindus mélyjáratu kompozíciói, a melyek mind a fővárosban találtak gazdára. A tárlaton nemcsak a művészvilág, de közéleti egyéniségek is megjelentek, köztük Kertész K. Róbert szepművészeti államtitkár, aki Littecky Endre egyik sikerült vásznát vásárolta meg a magyar állam számára. A hó végével a kiállítás befejezést nyert.

* **Vallásos estély.** A brassói magyar Jótékony Egyesület f. hó 6-án, vasárnap d. u. 6 órai kezdettel, Gusztáv Adolf halálának háromszáz éves évfordulója emlékére, vallásos estélyt rendez, melyre az érdeklődőket ez uton is szeretettel meghívja.

— **ÖNGYILKOS LETT BUDAPESTEN EGY NYOMORGÓ ERDÉLYI FIATALEMBER.** Ditrőből jelentik: Kiss Ferenc 26 éves építésmester, aki diói kőműves szülők gyermeke, már hosszabb idő óta Budapesten tartózkodott, öngyilkosságot követett el. A fiatalember nem tudott elhelyezkedést találni, nyomorogni volt kénytelen s ezért inkább a halált választotta.

Halálra ítélték a komáromi méregkeverőt

Budapest, november 3.

A cseh területen fekvő Komáromban arzenés gyilkosok felett ítéleteket az esküdtszék. A méregkeverők Tankó János, ifjú Repitzky János, özvegy Repitzky Jánosné és Szenesi Bonaventuráné, valamennyien lévai lakosok, akik több családtagjukat és rokonukat tették el láb alól. A gyilkosok tagadtak, de a bizonyítékokat nem tudták megcáfolni. Az esküdtszék Tankót kötélláttal halálra, Repitzkyt életfogytiglani fegyházra, a két asszonyt pedig 15-15 évi fegyházra ítélte.

**BUTORAINK
MINOSÉGÉBEN
NEM FOG
CSALATKOZNI!
SZÉKELY & RÉTI
BUTORGYAR R. T.
TARGU-MURES
BUKAREST
BRASSO**

A leszerelési vita kapcsán

Anglia kijelentette, hogy nem járul hozzá 15 ezer tonnásnál nagyobb cirkáló építéséhez

London, november 3.
Az angol alsóház tegnapi ülésén két interpelláció is elhangzott a leszerelési problémával kapcsolatban.

Az egyik képviselő interpellációjában MacDonald miniszterelnöktől megnyugtató nyilatkozatot kért arra vonatkozólag, hogy Anglia nem járul hozzá a 15 ezer tonnásnál nagyobb cirkálók építéséhez.

gyobb cirkálók építéséhez.

Wegwood ezredes pedig azt követelte, hogy a Népszövetség alapokmányának 16-ik szakaszát erősítsék meg, vagy pedig a hatalmak térjenek vissza a genfi jegyzőkönyvhöz, de általában biztosítékokat kért arra, hogy a locarnói egyezmény rendelkezéseit nem terjesztik ki.

ÁRTATLAN VAGYOK! ...

REGÉNY

Írta: FARKAS ALADÁR

25

(Minden jog fenntartva)

Nem szóltam egy szót sem. Tudtam, hogy még nem fejezte be a mondanivalóját.

Hát vegye tudomásul, hogy ez a Petics mégsem ügyes ember... Ellen-kezvén kacagni kezdett. Az történt ugyanis, hogy az öreg Württemberger önmaga jelentkezett. Ma reggel elment Kroner urhoz és elmondta, hogy hétfőn délután félöt órakor egy fiatalemberrel látta Kroner Elzát. Az öreg Kroner lelkesedve telefonált utánam. Viszont engem nem lehet oly könnyen telefonon elérni. Munkában voltam. És most nevetni fog, én éppen az öreg hordárt, Württemberger hajszoltam. Délben megkapom Kroner telefonüzenetét, elmegyek hozzá és képzelve, ki ül ott az irodában, — az öreg Württemberger bácsi. Nos? Mit szól ehhez? Ha tehát én nem jöttem volna rá magamtól, hogy maguk csakis ott találkozhattak, a Kurfürstendamm sarkán, akkor az öreg Württemberger bácsi ugyis figyelmeztetett volna erre.

Már nem tudtam tovább hallgatni ezt az undorító öntömjenezést.

— Mondja csak Petics... miért mondja el ezeket nekem? Milyen újabb csapda rejlik a naiv história mögött?

Látja, magával élvezet dolgozni... ugy-e észrevette, hogy semmit sem csinállok cél nélkül? Azt akarom mindezzel elérni, hogy önmaga lássa be, hogy mennyire reménytelen a helyzete. A pókra emlékezzék és a hálójába került légyre. Még vergődik, még csapdos a szárnyaival, de egy-két perc és belátja, hogy fel kell adnia a harcot. És ugyanez történik magával is, ma, vagy holnap, ha tisztába jön a helyzetével, be fogja látni, hogy nincs tovább és az idegroncsoló bizonytalanság helyett a megnyugtató bizonytalanul válszja és...

— Remélem, nem akarja azt tanácsolni, hogy jelentkezzen a rendőrségre?

Nem. Ezt barátságatlan ténynek kellene tekintenem. Ne felejtse el, hogy ezzel az ügygel engem bíztak meg és milyen komikus volna, ha maga elszaladna a rendőrségre és én közben kétségbeesetten hajszolnám magát. Ezt egész másképp kell megoldani. Egy olyan jó állású fiatalember, mint maga, nem megy a rendőrségre. Sokkal egyszerűbb a dolog, ha közvetlenül a vizsgálóbírónál történik a jelentkezés. Látja, milyen egyszerűen megoldódna minden, ha maga most eljönne velem a vizsgálóbíróhoz, akit egészen véletlenül igen jól ismerek. Bemegyünk hozzá... maga helyet foglal és diktálni kezd, valahogyan így:

... saját akaratomból és minden kényszer nélkül pallom az alábbiakat: azon a bizonyos hétfőn délután találkoztam Kroner Elzával. A Kurfürstendamm sarkán volt randevuunk: négy óra husz perckor elindultunk gyalog és aztán egy autótaxi béreltünk... elhatároztuk, hogy közös öngyilkosságot követünk el. Az első lövés eldördülése után, amikor Kroner Elza hátrabonyolított, én képtelen voltam még egyszer magam ellen irányítani a revolvert és...

... látja ez az egész, elmondja ezeket és elmondja mindazt, amit még mondani akar és aláírja a jegyzőkönyvet. Vagy talán fél az ügyészégi fegyháztól? Irók, újságírók, politikusok gyakran kerülnek oda; egész jó társasága lesz. Vagy talán attól fél, hogy rosszul bánnak ott magával? Erről szó sem lehet. A bánás-

mód ugyan szigorú, de emberséges. És van még valami: ha az orvosok meg tudják állapítani, hogy a revolvért Kroner Elza tartotta a kezében — ami végeredményben elképzelhető — ebben az esetben Ön nem is követett el büntetendő cselekményt, mert arra, kérem nincs paragrafus, hogy nekem kötelességem kicsavarni az öngyilkos kezéből a fegyvert. Érti már a helyzetet? A maga érdeke is ezt diktálja, hogy minél előbb találjuk meg a holttestet, hogy az orvosok még meg tudják állapítani, hogy igencs Kroner Elza öngyilkos lett és maga nem süttette rá a revolvért.

Petics egy percnyi szünetet tartott, közben az arcomat nézte és ugyanolyan hévvel tovább beszélt.

... de abban az esetben, ha maga igazi gentlemann volt és ezt az utolsó szolgálatot megtette Kroner Elzának... végeredményben ez sem olyan nagy bűn... ez nem gyilkosság... hiszen maga saját magát is meg akarta ölni, itt van a zsebemben a bizonyíték, a bucsulevél, amit ön a sportklub elnökének írt.

Kivettem a cigarettatárcámat és egészen ösztönyszerűen Petics felé nyújtottam.

— Köszönöm, nem kérek...

Csodálkozva néztem rá.

— Miért nem vesz egy cigarettát, hiszen megfigyeltem, erős dohányos és éppen az előbb fogott ki a cigarettája.

— Igen... de most nem kérek.

Nem...? és hirtelen belém villant a gyanu, ez az ember attól tart, hogy mérgezett cigarettával akarom megkínálni. Nevetni kezdtem. Ez a gondolat valószínűleg nevetőgörcsöt váltott ki belőlem.

— Mit nevet?

Nézzen ide... — mondtam és rágyújtottam — látja, nem történik semmi bajom tőle... szóval azt hitte, hogy a maga számára külön cigarettát tartok... gyorsan ölt meg a cigarettát tartok...

Petics csufondárosan húzta el száját és mint az utcagyerek, fütttyentett egyet.

— Na jól nézünk ki... szóval már itt tart?

Újból nevetnem kellett.

Képzelve, már itt tartok... remélem, ez is belekerül a vádiratba? Na hallgasson ide... én nyugodtan végighallgattam magát, most engedje meg, hogy én is mondjak valamit. Miért nem beszél őszintén velem? Például így: Ucam, én ennek a szerencsétlen lánynak nem tudom megtalálni a holttestét és ez rám nézve igen kellemetlen. A büntügyi osztály főnöke naponta érdeklődik az eredmény iránt, eddig azonban még féleredményről sem tudok beszámolni. Maga ellen összehordtam néhány hajánál fogva összeráncigált vádpontot, viszont, ha ezekkel a vizsgálóbíró elé állok, az ki fog nevetni. Ilyen apróságok alapján mégsem lehet egy nagy cég vezérképviselőjét gyilkosság vádjával letartóztatni. De nekem mégis az a véleményem, hogy maga tudja, hol van Kroner Elza holtteste. És ha tényleg maga ölte volna meg azt a szerencsétlen lányt, nos... én hajlandó volnék egy csoportosítani a vádpontokat, hogy a maga számára büntetlenséget biztosíthassak. Itt van tehát mingyárt a közös öngyilkosság gondolata...

Petics hosszasan megnézett.

— Csak folytassa... — mondta izgatottan.

Folytatom... Már régóta várom az ajánlatát, Petics ur. Valahogyan így kellene megfogalmaznia az ajánlatát: adja át nekem a holttestet és én akkor nem bánom, futni hagyom magát. Hajlandó vagyok úgy beállítani a dolgokat, hogy magának semmi köze sem volt a dolgokhoz, hanem mindent rákenek a szerencsétlen Telgére. Ez az ember már ugyanis megbűnhődött. Rajta már ugyem lehet segíteni. Én tudom úgy rendezni a dolgokat, hogy a tanuk azt fogják vallani, hogy igenis, Telge és Kroner Elza találkoztak a Kur-

fürstendamm. Megtálatjuk Kroner Elza holttestét és nyilvánvalóvá válik a közös öngyilkosság ténye. A szerencsétlen Telge akkor ott a helyszínen nem tudta magát agyonlőni de őt, vagy mit tudom én, hat nappal később mégis eleget tett ennek a kötelességének. Az egész históriát lezárjuk és a maga nevét még csak meg sem fogjuk említeni. Nos Petics ur? Hol marad az ajánlat?

Petics megint rám nézett. Valósággal belém furta a tekintetét.

— És ha én tényleg ezt az ajánlatot megteszem Önnek?

Egészen ünnepélyes volt a hangja és én önkéntelenül is körülnéztem. Milyen kár, hogy ezek az emberek itt járnak körülöttünk, semmit sem hallanak ebből a szenzációs beszélgetésből.

— Szóval maga megteszi nekem ezt az ajánlatot?

— Igen, megteszem.
(Folytatása következik).

SPORT

A Nemzeti Bainokság vasárnapi mérkőzései

Brassó, november 3.

Hat nagy mérkőzés kerül sorra vasárnap, az őszi szezon utolsóelőtti fordulóján. A Nemzeti Bainokság mérkőzéseit egyre nagyobb érdeklődés kíséri, aminek egyik magyarázata az, hogy nincs előre lefutott mérkőzés. Az utolsó könnyen ráverhetnek az elsőkre s mint vasárnap is látjuk, gyakran kicsuszna váratlan eredmények.

Az A) csoportban a következő mérkőzéseket játsszák le vasárnap:

Crisana (Nagyvárad)—Glória CFR (Arad) a nagyváradi Károly-pályán. A negyedik és második helyezett harca a Glória vasárnapi Ripensia elleni győzelmé után nagy érdeklődést válthat ki. A hazai pálya a Crisana mellett szól. Bíró a szatmári Kiss Kálmán lesz.

Nagyszébenben a sereghajtó Soimii a listavezető BCFR ellen játszik. Vajon megismétlődik-e a brassói eset? Bíró Ceauceanu Jean (Bukarest) lesz.

Románia egyetlen proficsapata, a kevés sikerrel játszó Ripensia Plojestre rándul át, ahol Rădulescu C. bíró vezetése mellett igyekszik a szeszélyes Tricolor ellen szép eredményt elérni.

A B) csoportban a legnagyobb érdeklődés a Brasovia—Universitatea mérkőzés felé fordul. A Brasovia a Venus ellen elért döntetlenje után nagy csapattá lépett elő, a kolozsvári egyetemi csapat pedig vasárnap kiábrándítóan játszott Bukarestben. Ezek után egyenlő erőű küzdelemnek látszik a vasárnapi mérkőzés, melyet a segesvári Theil György fog vezetni. Előre láthatóan nehéz dolga lesz — a közönség miatt.

A NAC az AMTE ellen játszik az aradi Glória pályán Murgu Péter (Temesvár) játékvezetése mellett. Az aradiakat sok sérülés hendikepeli, a NAC a Venus csorbát igyekszik kikészörsülni, úgy véljük, nem lesz meglepetés.

Bukarestben két fővárosi csapat dönti el egymás között a B) csoport bukaresti hegemoniáját. A Venus és az Unirea Tricolor játszik egymás ellen Morár Teofil (Kolozsvár) bíraskodása mellett.

A Ripensia megverlék — tehát óvott

Brassó, november 3.

A temesvári Ripensia vasárnap a Glória CFR elleni mérkőzést 4:3 arányban elvesztette, állítólagos bírói tévedések miatt. Egy tizenegyes rúgást, mely kapufának ment, a bíró ujarugattott s ebből gól lett. A Ripensia Seliceanu Gligor tévedései miatt óvott és az ügy most a központi bírósághoz került. Seliceanu bíró egyébként is vizsgálatot kért bíraskodása ügyében maga ellen és — mint mondja — bízva teljes jóhiszeműségében és igazságos ítéleteiben — rehabilitálását várja.

November 13-án mezei futó- verseny lesz Brassóban

Brassó, november 3.

A brassói atlétikai liga őszi mezei futóversenyét november 13-án rendezi meg a szokásos utvonalon. Az atléták szorgalmasan treníroznak a versenyre, melynek előreláthatóan sok indulója lesz. A verseny startja az Olympia pályán, folytatása a cenkalatti sétány, a Rezsőkört, a Királyhegy és a Crafft-patak mentén vissza az Olympia-pályára.

SPORTÁRUHÁZAMAT
NOVEMBER 15-ÉN NYITOM
TRITSCH POLDI

